

TELEGRAFUL ROMANU.

Telegraful Romanu ese Duminică si Joi'a, la fiecare două săptămâni cu adăunul Foisiorei. — Prenumeratunica se face în Sibiu la espeditură foie, pre afara la c. r. poste cu lani gata prin scrisori făcute, adresate către espeditura. Pretul prenúmeratunicei pentru Sibiu este pre anu 7 fl. v. a., iar pre o jumetate de anu 3 fl. 50 cr.

Nr. 24.

ANULU XXV.

Sibiu 24 Martiu (5 Apr.) 1877.

Pentru celelalte părți ale Transilvaniei și pentru provinciile din Monarhia pre unu anu 8 fl., ieră pre o jumetate de anu 4 fl. v. a., Pentru strainatate pre anu 12 fl., pre o jumetate de anu 6 fl. v. a.
Inseratele se platește pentru antâia óra cu 7 cr. sirulu, pentru a dôna óra cu 5½ cr. si pentru a treia repetire cu 3½ cr. v. a.

Brosiura politica.

„L'état roumain et la paix de l'orient. Neutralisation de la Roumanie. Par Frédéric Damé. Bucarest 1877“.

(Fine.)

Terminandu, brosiură ajunge la urmatorulu resumatu:

I. Unu statu, care la unu momentu datu a potutu esplică ratiunea sea de a fi, a potutu probă necessitatea existintei sele, a potutu demonstra ca reprezinta in sinulu natiunei sele si altu interesu decâtul celu alu seu propriu, nu are numai dreptulu de a esiste, ci chiaru datoria. Si cumca statulu românua reprezentatu dela inceputu interese afara de sinulu seu dovedescu cele trei faze mari din vietiua natiunei romane. Fia a Romei, ea a protegiatul pre mam'a sea contr'a barbariei; fia a bisericei, ea s'a radicatu pentru aperarea creștinatătiei atunci cându eră periclitata de islamismu si amenintata de staturile vecine; fia a Europei, ea se regeneră spre a protege orientulu si pentru a permite natiunalitătilor creștine din Turci'a a se desvoltă in pace si afara de influența preponderanta a Russiei.

II. Resolve intrebarea, déca statulu românua este vasalu, semi-suveranu séu suveranu? dicindu, ca din tratatele dela alu XIV seculu incóce, cându tierile romane erau in completa suveranitate, pâna in diu'a de astadi, Romani'a n'a fostu despojata de atributele suveranitatătiei. Tributul nu este semnulu subjugărei. „Suzeranitatea“ Portiei este unu abusus de cuvintu. Omagiul din partea principilor români datu sultanilor nu alterează suveranitatea statului, precum d. e. n'a alterat suveranitatea regilor Neapolei, cari faceau omagiul scaunului papal din secululu alu XI pâna la 1818. Romani'a este dara unu statu independentu, care intrunesce tōte atributele suveranitatătiei.

III. Europ'a a recunoscutu impossibilitatea de a mantine imperiul otomanu si necessitatea de a-lu inlocui prin o federatiune formata din natiunalitătilor creștine de pre peninsulă balcanica, constituite in statu'i independente. Natiunalitătilor inse trebuescu pregatite pentru missiunea lor de cultura. Cându inse populatiunile peninsulei voru fi constituite in statu'i confederate: Bulgarii la nordu, serbi si muntenegrenii la apusu, cutso-vlahii la sud-vestu, grecii si albanesi la sudu, cându Constantino-polea se va declară de cetate libera, si de capitala a federatiunei, intocmă că Washingtonulu; care va fi situatiunea Romaniei?

IV. Romani'a si atunci si totu-dén'a remane unu statu necesariu. Ea va trebui sa separe pre Russi'a de formatiunea cea nouă spre a impiedica realizarea panslavismului.

V. Dupa ce s'a vediutu ca statulu romanu in tōte tempurile remane o necessitate pentru pacea orientului, demonstra autorulu brosiurei, ca nu e de ajunsu sa existe statulu romanu, ci este indispensabilu că existintă sa se asigure pentru viitoru prin o neutralitate absoluta, ceea ce nu aru fi o vatemare a tratatelor anteriori, ci o estindere a acelor'a si o intregire.

VI. Respinge in fine ori-ce nisuntia de a anecta statulu romanu séu de a-lu ocupă provisoria Russi'a séu

ori-care alta putere vecina, că o vantare a echilibrului europeanu.

„Completandu tratatulu de Parisu, redandu semnificatiunea primativa, acordandu statului romanu garantia neaparatu de lipsa pentru de a puté imprimi missiunea cu care e insarcinatu, Europ'a nu numai va asecură echilibrul europeanu amenintatul de cându cestiunea orientului e pusa, ea nu numai va rezolva in modu pacificu cestiunea pentru care s'a versatu atât'a sânge si s'au facutu atâtea sacrificii, ci ca ea va face inca Romaniei o eclatanta dreptate. Statulu românua a suferit unu martiriu de siese-spre-diece seculi pentru a conservă némulu neamestecatul si fără de a parasí acestu micu unghiu de pamantu privilegiatu, ce aru fi trebuitu sa se creeze la gurile Dunarei, déca elu nu există mai nainte; credemus ca diu'a de resplata pentru atâtea lupte, neplaceri si suferintie a sositu in fine si pentru elu.

„Românii astăptă cu incredere decisiunea Europei. Ceea ce a facutu pentru ei Europ'a in 1856 este o secură garantia de ceea ce ea va face in viitoru.

„De cându s'a constituitu, Romani'a a vediutu, un'a dupa alt'a, realizandu-se dorintele populatiunilor sele esprese in 1858; unita in fine sub unu principe ereditariu esitu din un'a din cele mai ilustre familii regnante din Europ'a, statulu romanu, intratu definitivu in concertulu europeanu, a facutu progrese immense si a datu probele cele mai nediscutabile de apitudinea sea pentru civilisatiune, de respectulu seu pentru protectiunea puterilor si de intelepciunea sea politica.“

Europ'a dara, pre unu astfelu de statu lu va aperă de tōte surprinderile si prin neutralisarea lui va asecură pacea orientului.

Revista politica.

Diuaristică europeana inca totu este preocupata de caletoriele lui Ignatief. Dintre apretiările cele multe ce urmăza si acum dâmu un'a combinata si adeca unu articulu reprobusu dupa „Fr. Blatt“ din Vien'a de „Timpul“ din Bucuresci cu parerile cestui din urma:

Ignatief dice „T.“, a plecatu dela Vien'a si acum petrece in Berlinu. Diarele din Vien'a nu ne comunica pâna acum nici o scire positiva despre resultatele conferentelor, pe care le-a avutu cu comitele Andrassy. Din tōte observările pe care le cetim in aceste diare, din tōte aliusiunile si chiaru din atacurile directe ale unor'a, ne incredințâmu inşa, ca Ignatief a gasit u in Vien'a o atmosfera, care nu-i priiesce.

Vomu reproduce aici unu articulu scrisu intr'unu tonu aprope oficialu, pe care 'lu publica „Fremdenblatt“ dela 27 Martie:

„Mâne sera generalulu Ignatief va parasí orasulu nostru, spre a se intorci, dupa ce va fi petrecutu putienta vreme la Berlinu, iéra-si la St. Petersburg. Mâne generalulu va ave o audientia la Maiestatea Sea Imperialu; si precum scimus, cu comitele Andrassy a conferit in mai multe renduri. Ambasadorulu extraordinariu alu tiarului nu privesce negociařile că intrerupte, elu nu este de parere, ca lucrurile au intratu intr'unu stadiu, in care actiunea diplomatica numai

decât trebuesce sa inceteze. Din contra e de parere, ca totu se voru mai puté gasi „nouă base“ pentru unu acordu internationalu care aru dà Europei bine-facerile pâcei. Si intr'adeveru, putemus a constata, ca in cestiunea actuala, nu este nimic ce aru puté dà locu la diferintie insurmontabile.

Déca aru fi vorb'a numai de protocolu, nimic n'aru fi mai lesne decât a realizá intelegererea intre puterile europene. Chiarn si cabinetulu de St. James (englesu) 'lu admite in principiu.

Diferintia, care a facutu că Europ'a sa se desparta in dōue tabere, „nu privesc decât cestiunea desarmării.“ Nu va fi de prisosu a face acum, cându lucrurile paru a ajunge la estremitate, o recapitulare despre cele ce s'au petrecutu pâna acum.

Dupa ce conferintia a remasă fără de rezultat si circulara lui Gorciacoff fără de respunsu, cabinetulu de St. Petersburg a arestatu puterilor europene conditiunile, pre lângă care este gata a renuntia la o actiune unilaterală contr'a Turciei.

Altu intelelesu nu are actiunea cabinetului de St. Petersburg. Amu isbutit u prin acesta a ne convinge ca Russi'a aru puté renuntia la o asemenea actiune separată, déca Europ'a aru manifestă prin unu actu serbatorescu ca se interesă de sörtea creștinilor din orient. Unu asemenea actu aru fi fostu semnarea protocolului. Dupa semnarea protocolului, Russi'a aru fi desarmat u de buna-voie.

Cabinetulu de St. James a intorsu inşa cu deseversire tăiusiul armei si a facutu din aceea ce dupa pararea Russiei aru fi avutu sa fie o urmare, o conditiune a semnării protocolului. Russi'a, care se aretase in fatia Europei că acusatoru contr'a Turciei, prin acést'a de-o data s'a vedutu pusa in positiunea unui acusat. Ea putea sa desarmeze, dupa semnarea protocolului, de buna-voie: ea nu poate inşa, dupa pararea ei, sa desarmeze — „fiindu-ca Europ'a o doresce acést'a.“ Celu putienu astfelu judeca diplomatiu rusescu.

Refusa de a recunoscă, ca este partea vinovata, „ca este acel'a care prin attitudinea sea“ a turburatu pres'a Europei: aici si in nimic alt'a este cauza, pentru care s'a intreruptu negociařile dela Londr'a si Hasfield.

Negociařile, care au locu in Vien'a si care voru ave urmarea loru firésca in Berlinu, nu potu ave de obiectu alt'a decât a gasi unu modu de solutiune pentru cestiunea desarmării. In chiaru cestiunea protocolului nu esista, precum amu arestatu mai susu, nici o diferintia de principiu.

Intrebarea e, déca va fi cu putintia sa se inlatureze diferentiele subsistente relativu la cestiunea desarmării si acesta intrebare aterna dela o multime de factori incalculabili, că vointia monarhului rusescu, desvoltarea opiniunei publice a Engliterei si altele, incătu e preste putintia a-i dă de pe acum unu respunsu definitivu.

Din tōte pările suntemu increintati, ca dispositiunile Tiarului Alecsandru suntu pacinice; si este de prisosu a mai vorbi despre staruintele cabinetului din Vien'a pentru manutenerea pâcei. Fără indoiala nu trebuesce sa perdemu din vedere, ca ori-care cestiune de mobilisare, fiinduca implica o cestiune de putere si

totu-odata cestiunea de onore, trebuesce sa fie privita că o cestiune de cea mai mare importanța. Până acum a rezultat din discutarea cestiunii de desarmare, resbelulu si celu mai bunu exemplu pentru acăstă, e anulu 1859.

In lunile inainte de resbelu erau momente, in care se credea ca este cu putintia, bă chiaru probabilitatea mantinerea pâcei. Dela 19 Martie 1859, cându comitele Buol a pusu prin depesă sea tremisa la Londr'a cestiunea desarmării pe tapet, lumea a fostu pregatita pentru resbelu. De atunci au trecutu intregi 18 ani, dar' situatiunea de astazi ne aduce aminte pe aceea de atunci. Si atunci puterile se unisera asupr'a principiului de a se tineea unu congresu, dar' se cerea, că inainte de tōte Sardini'a preoccupata de planuri ofensive sa desarmeze.

Nu suntemu de locu de parerea, ca istoria trebuesce sa se repetă in tōte punctele ei; la anulu 1859 un'a dintre pările beligerante voia resbelulu cu ori-ce pretiu, acum inşa partea, care aru trebui sa atace, doresce pace. Nu trebuesce sa perdemu din vedere acăsta deosebire; cu tōte acestea credemus, ca nici acăsta paralela istorica nu trebuesce perduta din vedere. „Ce a fostu, se mai poate intemplă.“ Factorulu puternicu, care astazi inriuresce asupr'a mantinerei pâcei, suntu dispositiunile pacinice „ale Tiarului Alecsandru si a le consilierilor sei.“

Adeca „Fremdenblatt“ nu recunoște, ca déca resbelulu nu s'aru putea evita, vin'a este numai a Engliterei si ne sfatuesce a nu ave pre multa speranță, că pacea se va putea mantine.

— Dupa intorcerea sea din Londr'a, Ignatief se dice ca s'aru fi exprimatu astfelu: „Acum intempe se ori-ce se va intemplă, eu mi-amu facutu datori'a!“

„La France“, vorbindu despre conversatiunea ce a avutu Ignatief cu ducele Decazes, voiesce sa reproducă verbalu tōte cuvintele căte au esitul din gur'a diplomatului rusu. Eata ce a disu: „Amu sa mai vedu, a disu ducelui Decazes, dumineca pre contele Andrassy, si luni sa visitez pre imperatulu Franciscu Iosifu, si dupa acést'a mergu dreptu la Petersburgu. Eu amu facutu ce amu potutu si ce a fostu de datori'a mea; acum intempe se ori-ce se va intemplă.“

„Figaro“ dice, ca pre cându generalulu Ignatief s'a intorsu din vizitele sele la „Hôtel du Rhin,“ a gasit u pre mas'a salonului intr'o óla de flori, o ramura delicioasă de olivu. „Cine a pusu acést'a aici? — Eu, Esclentia, respuse otelier'a, ramur'a de olivu este simbolulu pâcei, pre care o doresce tōta lumea. — Tōta lumea, afara de englezii,“ respunse generalulu.

„Morning Post“ din Londr'a constata, ca dela mergerea generalului Ignatief in Englitera, negociařile diplomatiche au intratu pre o cale forte sumbra. Situatiunea, dice acelu diurnal, se poate definii acum prin aceste căteva cuvinte: a cere dela unu popor, care s'a arestatu pe cîmpulu de bataie plinu de ardore si curagiu, că sa depuna armele in presentia armatei inimicului seu ereditariu. Cu o delicateță de sentimente, care nu va remanea neapreciată, guvernul rusescu s'a abtienut de a adresă vre-o somatiune turcilor in astă privință,

dar' elu doresce sa ne atraga, inainte de a semnă protocolulu, prin căre va legă moralmente dispozițiunile noastre viitor de acele ale cabinetului din Petersburg, spre a invita împreună pe Pórtă că să indeplină frumosă dorință. Această nu e o missiune demnă de Engleză.

Negociările de-si nu sunt rupte, continua acelui diurnal, înse firul care le mai mantiene, va deveni legatura puternica pentru sustinerea păcii. Ne putem aștepta la unu bunu rezultat, cu tōte acestea aru fi o nebuia de a nu recunoște, ca situația de acum nu este dintre cele mai incordate.

"Daily Telegraph" asemenea observă, ca situația s'a schimbatu în modu completu, din momentulu in care generalulu Ignatiu a intrat pe scena, si ca elu și din portfoliul acestor de reu augur, încarcatul cu condiții de demobilisare, cari de siguru ca nu puteau fi imaginat mai cu dreptu cuvenu, déca scopulu loru eră că sa invalideze tōte negocierile. Aru fi interesant de a se scăi, dice acelui diurnal, déca generalulu va fi primiu la Petersburgu, că unu agentu care a nimicitu speranțele Russiei pentru a putea esă din situația sea dificila, său că si unu tramsu abilu, care a reusită sa ascunda preparatiile de resbelu protestandu sentimente pacifice. Russi'a nu va obtine protocolu din partea Englerei, decât nu mai dandu-i cabinetulu din Petersburgu garantii despre actele sele pacifice si de politica ecuitalibila.

Corespondentulu din Vien'a alu aceluia'si diurnalul asigura, ca contele Andrassy refusa de a adresă nouă instructiuni ambasadorului austro-ungru din Londra, in privința protocolului, inainte de a fi primiu tezutu completu alu documentului modificat asi cum a fostu primiu de Engleză.

"Daily News" primește din Petersburg o scire care afirma opininea, ca tōta cestiușa depinde dela turnură ce va luă diferendulu dintre Muntenegru si Pórtă. Ceea ce va se dica, ca prin acăstă se va decide cestiușa păcei său a resbelului. Guvernul rusescu nu va influența decât numai pāna la unu anumit punctu pe principale Nichita, pentru siefulu Muntenegrului pōte sa facă apel la o putere mai mare si decât guvernul rusescu; la poporul rusescu. Russi'a pre de alta parte nu va desarmă, inainte de a nu se fi încheiatu pacea dintre Muntenegru si Turcia, si inainte de desarmarea acestei. Asupr'a acestui punctu s'a concentrat negocierile de diece dile incōce, dar' fără vre-o aparentia de succesu pāna acum.

Resbelul nu se va evita, conchide acelui diurnal, decât cu conditiune, de a săli pre Turcia că sa încheie pace cu Muntenegru, si de a săli că sa dea garantii pentru imbunătățirea conduită sele viitor. Este probabil, ca déca acestu rezultat nu se va obtine pāna la mijlocul lui Aprilie, armat'a rusa va trece Prutul.

Comitetulu de binefaceri din Moscă a decis, că in casulu cāndu aru isbucni din nou ostilitățile intre Muntenegru si Pórtă, sa vina in ajutorul principatului prin tōte mijloacele posibile. In același tempu a decis, că sa se tramita dui Ionin, consulul generalu alu Russiei la Ragusa, 20,000 ruble, spre a se face fatia la o eventualitate primelor trebuinte.

Corespondintia.

Reminiscintie din absolutismulu nemtiescu fatia cu constitutionalismulu ungurescu actual.

Din părțile Banatului 1/13 Mart. 1877.

Motto: "Ce tie nu-ți place altuia nu face!"

III.

Deci continuându firul enaratiilor, cu indulgintă a stimabililor

lectori trece la inaugurarea erei "constitutionalismului ungurescu"; la desvoltarea vietii publice si la experiențele facute dela anul 1861 incoate pāna la torintele dileloru noastre prezente, — si anume:

La anul 1861 denumindu-se pentru fia-care comitat, comiti suprēmi (föispani), in părțile Banatului numai comitatul Carasiului fu considerat că unul, alu căruia populatiune — cu o neinsemnată exceptiune de germani si magiari — este mai întrăga romana, pentru care se tramise de comite supremu de pia memoria fericitulu mecenate Emanuil Gojdu, carele condusu nu numai de inflorirea si prosperarea patriei comune, ci si de binele, desvoltarea si fericirea poporului romanu, că unu barbatu de eruditie si tactica eminenta, a scutiené bunu contu de tōte impregiurările si relatiunile comitatului ce i l'a concrediutu monachulu spre gubernare. Cine nu-si aduce aminte de bucuria generala a românilor de pre acelui tempu?

Efectuindu constituirea si restauratiunea comitatului, elu a fostu capabil a satisface dorintele nu numai ale românilor ci si ale neromânilor; cāci a avutu in vedero mai pre susu de tote proportiunea numerica de reprezentatiune a poporului, si conformu acelei a ii succese a compune magistratul comitatensu astfel, incătu primul vice-comite, Fauru, protofiscalul Atanasievič si dintră 16 pretori diece au fostu toti de naționalitate români.

Aci s'a manifestat apoi adeveratul concertu respective spiritu de "libertate, egalitate si fraternitate!"

IV.

Precătu de multiemitu eră poporul intregu fără osebire de naționalitate din comitatul "Carasiului" vedindu in fruntea administratiunei sele stralucindu unu barbatu de rara insuire, cu ceialalti functionari mai toti din sinulu poporului; precătu de indeslălitu ba pōtu dice incantatu eră poporul, dar' cu deosebire intelectuală convingendu-se: cum prin respectarea si intrebuintarea "limbei materne a poporului" nu numai in congregatiuni si preste totu in afacerile interne si externe ale comitatului, adeca in corespondintele cătra membrui comitetului comitatensu si cătra alte corporatiuni, ci chiaru si cele emise dela "oficiul de vice-comite comitatensu" cătra "pretorii cercuali" (szolgabiro), — se manifestă in fapta principiulu constitutional de "egală indreptare", — pre atât de intrestat si machinitu respective desamagitu se vediu poporul acelui comitat atunci, cāndu cu introducerea provisorului după 1 1/2 de anu fericitudinii Gojdu se indepartă.

(Dupa Gojdu se denumise că administratoru comite supremu) de atunci incōce asisderea reposatulu romanu Teodoru Serbu, carele, fia-i spre eternă memoria, apreciandu tōte cătele introducese fericitulu Gojdu in organismulu comitatului, le-a lasat u neaținse, nealterate si neschimbate, continuându administrarea provisoria a comitatului totu cu aceasi tactica si atitudine, totu cu aceiasi, amplioati de sub predecesorulu seu. Eata cum se mantineea ordinea si cum se administrău trebile publice in acelui comitat sub conducerea ambilor numiti dignitari:

Agendele oficiose la preturi ceruale si antistie comunali, trebuidu sa fia portate in limbă română, pretorii si notarii comunali neromâni inca respectau acăstă usitare a limbei, si precum concernintii notari comunali si faceau relatiunile cătra pretori in limbă română, asi emiteau si densii ordinatiuni cătra antistie comunali respective notariate ier' numai in limbă română, se intielege pentru ca si ei pretorii le capetau dela oficiul de vice-comite numai românesce scrisa si subscrise, buna ora Béla de Szende,

vice-comite, — Franciscu Kiss, judecaturalu Alessandru Levay, notariu comunali se subscriveau atari hârthii oficiale!

Insisi acesti domni — cari si astazi se află in viația — recunoscău: ca din punctu de vedere alu egalei indreptării, alu ecuităției si oportunităției, nici ca se potea altfel; apoi nici ca li-a cadiutu greu a respectă limbă acelei majorități a representantilor poporului care i-au invescutu cu increderea alegându-i in posturi.

Chiamarea si detorintele amplioatiilor din comitatul Carasiului nu se marginea numai la celea administrative politice si judecatoresci ci se estindea si asupr'a altor treburi de interesu ponderosu pentru statu patria si poporu; adeca pretorii cercuali erau insarcinati din partea comitatului, a intreprinde mai dese excursiuni prin comunile din cerculu loru, la cari ocazioni aveau ordinu deosebitu a visă si scăle de ori ce confesiune; a se interesă si convinge in persona depre ori-ce scaderi, a cere informatiuni dela respectivulu preotu si invetiatoriu despre frequentarea scălei, despre proverba ei cu recusitele necesarii si despre escontentarea regulata a lefei invetiatoresci.

Tōte aceste recerintie neevitabili pentru progresarea invetimentului si prin urmare a culturei poporului, pretorii insarcinati de către superioritatea comitatensu, — trebuiau sub grea respundere sa se aiba in buna evidintia si sa le execuzeze cu cea mai mare punctualitate; de acea si ei insarcinau in asemene modu pre antistie comunale că pe organele subalterne; dar' le si controlau pe nesciute cu mare strictătă.

In bugetele comunelor politice se preliminau sub rubrica separata asi numita "spese cultului" tōte trebuintele invetimentului, adeca recuise, cărti, reparaturi la scăle, lemne de incalditu, salariele si emolumintele invetatorilor si altele, ier' sum'a preliminata se reiectă sub acestu titlu separat, in se incassă impreuna cu spesele administrative comunale si totu atunci cându se incassă contributiunea directă.

Potu ascură pre stimabilitii lectori ai acestui pretiuitu diariu, provocându-me la toti colegii de pe tempulu acel'a: ca nici cāndu n'a intrevenit macar unu unicu casu, că scolie, invetimentul si invetatorii sa fia suferit cea mai mica scadere — pe lângă o astfel de ingrijire, inspectiune si controla oficiala corespondientă recerintie de progresare a culturii poporului nostru.

Nici n'au progresatu cāndu-va sub regimulu absolutisticu nemtiescu a lui Bach dar' cu atâtua mai putienu sub celu pseudo-constitutionalu ungurescu actuale alu lui Tisza scălele si instructiunea publica preste totu, — celu putienu in comitatul Carasiului că in anii 1861/62 pe tempulu cărmuirei lui Gojdu si Serbu; dorere in se ca cu provisorulu lui Sennyei cu si indepartarea loru, tōte au incetatu, s'a stricatu si batjocorit. Eata cum:

La anul 1863/64 departandu-se Serbu, fiertatulu, dela cărm'a comitatului, in locul lui taverniculu Sennyei ni tramise unu renegatu, pre cunoscutul Ambrus István că administratoru (comite supremu,) carele din sufletu reputacionu a urit pre români. Se dicea ca de nascere aru fi fostu român er' de confesiune rom. catolic si asi n'a avutu educatiune romanescă; precumnicu nu sciă vorbi bine romanescă.

Ferescă-ne bunulu Ddieu de asi români! Acestu omu apoi a datu lovitură de mōrte spirituala morală si materială intregului comitat, si anume tuturor institutiunilor liberali si salutarie ale comitatului; a cassatu folosirea limbei române din ramurile administrative publice pāna si la comune; a delaturat pre multi amplioati români

din posturi, fără vina si cu unu cumentu a calcatu cu picioarele tōte cele bune, cāte le-a aflatu introduse de predecesorii lui!"

Firește ca dela unu omu că si cum a fostu acelu renegatu magiaronu incarnat nici nu s'a potutu asteptă vre-unu bine pentru români Carasieni, cu tōte ca lângă densulu era vice-comite românu Atan. Ratiu de Caransebesiu, presedintele tribunalelui Aloisiu Vladu de Salisce, protofiscalul Filippu Pascu, si alti multi amplioati români, — de atunci pāna in diu'a de astazi au regresat si s'a molipsit de unu indiferentismu, in cătu astazi Carasiulu celu odinioură atât de vestit in actiunile politice si mai cu séma intru manifestarea spiritului si simtiului naționalu precum si in a progresului culturei, — a luat o fisionomia de totu posomorita si vestejita; stingeri se si inmormantandu-se spiritulu, semtiulu si totu ce eră naționalu.

Venii apoi anul 1867 inceandu provisoriul gubernat de Sennyei se introduce dualismulu cis-translaitanu; cu acesta veni ministeriul reg. ung. adeca regimulu responsabilu constitutionalu.

(Va urmă).

Ni se tramite spre publicare:

Din Bucovina 17/29 Martiu.

Audimur din isvōre sigure, cum-ca archimandritulu si administratorulu diecesanu Teoctistu Blajeviciu aru fi dejă denumit de M. S. Imperatulu, Archiepiscopu si Metropolitu alu Bucovinei si Dalmaciei.

De va fi sa se adeverescă acăsta scire, apoi de astă-data s'a intempi-natul cele mai juste si mai intensive dorinti a le intregului cleru si a le tuturor diecesanilor cu prea inalta decisiune a M. S. preagratisului nostru Imperatru.

Varietati.

(+) Ioachimu Boća invetitoriu la scăla capitala-normală din S. Sebesiu, in flōrea etăției, abiă de 23 ani, absolvendu numai de căte-va luni teologia gr. or. din Sabiu, după o bōla scurta, proveditu cu s. sacraamente, a repausat in 9 Martie a. c. v., lasându in profundu doliu pre parinti, frati si amici.

Inmormantarea densului fū in 10 Martie, la care au asistat unu public numerosu atât din locu cătu si din giuru. Mōrtea densului mai multu i-au causat o causa naționala. Fia-i tierin'a usioră si memori'a eterna!

** (Postalu.) Directiunea postala r. u. de aici a publicat concursu pentru ocuparea postului de magistrul postalu la statuina din Zernesci (districtul Fagarasului) cu conditiunea de a incheia contractu oficialu si a depune o cautiune de 100 fl. in bani gat'a. Emolumintele anuale suntu: 120 fl. lēfa, 40 fl. pausialu de canecaria si 300 fl. pausialu pentru curierul pedestru. Suplicele sa se substerne directiunei postale r. u. din Sibiu in terminu de 3 septamâni dela diu'a publicări (pāna la 20 Aprilie n.)

** Descoperire arheologica. — De curându s'a descoperit la Palestrină (Prenestele latinilor), in Itali'a, unu tesaurus arheologic de cea mai mare valoare istorica, afara de valoarea sea intrinsecă. Acestu tesaurus s'a descoperit in midilocul unui cămpu de vii si maslini de doi arheologi, d-nii Frollano si Bernardini. Tesaurul e foarte bine conservat, de-si e de mai multu de 3 mii ani, si s'a descoperit intr'unu mormentu ce se crede a fi a unui membru din familia Silvia, strabunu lui Romulu si rege alu Albei.

Printre obiectele scăse se cităza o placă de auru masivu, servindu de

peptaru, lunga de 8 degete si lata de 5, acoperita cu 131 statuete, sculptate in miniatura, de animale, lei, cai si chimere, forte perfecte in detaliu si forma. In lungimea placii se afla mai intai pe aceeași linia 15 paseri cu figuri de omu și de sirene. Intre paseri, in alu doile rându, vinu 14 lei culcati, cu capete de sfincsu, apoi unu altu rându de 12 lei in piciore, urmatu de unu alu 4-lea rându de lei culcati. Aceeași placa porta inca capete de capra si 8 cai. Pe dosu se observa 2 rânduri de tuburi ce serviau pentru trecerea cordonului ce legau acelui curiosu ornamenteu.

Cele-lalte obiecte de auru consista din fibule alesu lucrate, trei cilindri forte ornate, o mare cantitate de ciucuri de auru, bumbi formati dintr-o frunză grăsa de auru pe basa de ivoriu, o mica cupa in formă ouului. S'a mai gasit unu insemnat numeru de vase de argintu de diferite forme, gatele de ivoriu sculptat, scuturi rotunde de arama, lanci, sabii, pumnale, unu patu funebru somptuosu de lemn si de bronzu si o multime de obiecte consacrate la funeralie.

Pe unulu din vasele de argintu se vede barcă emblematica a Sôrelui si figurele lui Osiris, a Phraei si a altor divinitati egiptene, cu grupe de Isis si Horus la colturi; o inscriptiune pusa de-asupr'a grupelor dă numele artistului ce s'a descifratu in modulu urmatoriu: *Esmunie ar ben'asta*.

Dupa stilu si subiectele ce reprezinta obiectele descoperite apartinu mai totu periodei in tempulu cărei a dominâ in Etruria si Latium influentiâ civilisatiunei egiptene si asiriane. Acestu tesauru a fostu cumparatu cu 80 mii fr. de guvernul italianu spre a-lu instalâ la museulu Kirchner din Româ.

* * * *O asociata a celoru siexe puteri mari*. Eata ce gasim in fôia din Româ „Fanfull'a“: Cestiunea Orientului intra intr'o fasa noua. Pe lângă cele siexe puteri mari, se va mai alipi la subsemnarea protocolului si primariulu Romei, d. Venturi. Comuna Româ, si in numele ei perceptorul de contributiuni, d. Rafael Candu, a somatu pe „guvernul otomanu“ pentru plat'a sumei de 7 lire ital. 78 centesimi că alu cincilea cástitu de dare funciaru pe anulu 1876. Delegatulu tribunalului Bonfigli, negasindu acasa pe d. „Governo Ottomano“ a lipit pe zidulu edificiului tribunalului o copia a citatiuniei, care se termina cu urmatorele cuvinte: „La casu cându nu se va respunde acestei pretensiuni, subsemnatul va proceda la esecutiunea fortiata in modulu prescris de legea dela 20 Aprilie 1871“. Dupa ce va espira terminulu fipsatu, municipalitatea din Româ se va pune in intiegere cu marile puteri, spre a sili pe Pôrta la indeplinirea celei mai neaperate reforme din acelui statu, adeca la obiceiulu de a-si platî datorie. Posesorii de titluri turcesci de renta i voru fi forte recunoscatori“.

* * * *Pentru agricultura*. Ministrul agriculturii din Francia a ordonat că la marginile padurilor, drumurilor, gradinilor, etc. sa se puna tablile cu urmatorela inscriptiune:

Ariciul se nutresce cu sioreci, melci si larve (papusii de insecte), in generalu cu animale care aducu o mare paguba agriculturii. Sa nu omoriti ariciul!

Brösca ráiosa, (le crapaud) nimiceste intr'o ora döue-dieci pana la trei-dieci insecte. *Sa nu omoriti brösca ráiosa!*

Cârtit'a se nutresce neincetat cu larve, greeri, cicale si cu insecte de totu feliulu; in stomachulu ei nu s'a gasit nici odata urme de planta; ea aduce mai multu folosu decâtua paguba. *Sa nu omoriti cârtit'a!*

Scârebusiul de Maiu, (le haneton) si larv'a lui suntu dusimani de morte ai agriculturii. Scârebusiul pune 60—100 oue, din care ierasi se des-

voltă larve si scârebusi. *Sa omoriti scârebusiul!*

Paserile. Insectele causéza pe anu in fia-care departamentu o paguba de mai multe milioane de franci. Numai paserile suntu in stare de a le combate, caci ele suntu voracii insectelor si prin urmare aliatii agricultorului. *Copililor sa nu stricati cuiburile paserilor!*

„Vocea Prahovei“.

* * * *Escesu militaru*. In 10 l. c. s'a intemplatu in Mainz unu mare escesu militaru, care a avutu de urmare unu numeru insemnat de grenaști. Infanteristi hessiani au fostu inchiriatu unu localu spre a serba diu'a nascerei imperatului germanu; soldatii din celelalte regimenter au voit si ei sa participe, ceea ce a datu ansa la o incaierare generala, care pe strade s'a continuat. Vre-o 600 soldati au luat parte; unu soldat a remas mortu, doi suntu raniti cumplu si 15 mai usioru. Sabiele si bâjonetele au fostu scosse si puse in aplicare. O multime de soldati s'a arestatu.

* * * *Bogatiile Franciei*. D. Washburne, ambasadorul statelor-unite la Parisu, intr'o depesie cătra guvernului seu, da urmatorela descriptiune despre starea financiara a Franciei:

Dupa comuna avea banc'a din Francia unu tesauru metalicu de 557 milioane de franci, ier' bilete de banca circulau in valore de 2 miliarde si 242 milioane fr. Dupa pace a platitui Francia Germaniei sum'a de 5,315,000,000 fr., din care 125 in bilet de banca, 325 prin cestiuinea drumurilor de feru in Alsacia-Lorren'a si aprópe 4 miliarde 900 milioane in auru și argintu și eu in mandate de argintu. Spre a ajunge la acestu rezultat, Francia facuse unu imprumutu a 5 la sută de 6,920,000,000 franci, ce banc'a pastră dupa comuna in baciurile sele; ea poseda unu tesauru metalicu in contr'a de 3,420 milioane in bilet de banca ce se afla in circulatiune. Guvernul datorea bancei dupa comuna 1,400 milioane franci; astazi datoria statului cătra banca este redusa la 500 milioane; si platindu-se pe fia-care anu 150 milioane, aceasta suma va fi achitata in anulu 1880.

Imprumutulu de siepte miliarde se afla mai intregu in mâni de francesi, avendu astazi la bursa unu cursu de 105, prin urmare au câştigat deținutorii imprumutului unu miliardu 700 milioane franci. Acestu rezultat dovedesc ca reconstitutiunea finanțara a țierii s'a seversit cu o rapiditate, unica pana acum in istoria lumii. *Francia a recăscigat miliardele ce le-a platit Germaniei si poseda astazi mai multu auru si argintu că nici-o data mai inainte!*

Mentionându despre imprumutulu orasului Parisu, care a fostu acoperit u de 63 ori, d. Washburne scrie: Acestu rezultatul estraordinar este cu atâtua mai multu frapant, ca elu face unu contrastu marcant cu esieculu ce a a suferit imprumutul germanu de 125 milioane fr., care n'a produs nici a patra parte din cee-ce se cerea.

„Vocea Prahovei.“

* * * *Lumina electrica*. In Milianu se facu acum incercari publice de iluminare cu lumina electrica, care dau unu rezultat stralucit. O asemenea iluminare prin solele electricu a avutu locu in séra din 18 a. c. pe piati'a „del Domo“ din acelui oras. Flacările gasului semanau cu lumină cea slabă si galbina a unor lampe mici de ulei, care dinaintea luminei electrice atâtua de extensive abia avéu puterea de a dă o umbra remarcabila a candelabrelorlor loru. Dupa acesta se stinsera 80 flacari de gasu de pe acea piatia si lumină electrica lumină fără nici unu ajutoriu nu numai piati'a întrăga dar' si stradale laterale. In părțile cele mai departate ale pietiei se puté ceti cu usiurintia nu numai lu-

cruri tiparite, dar' si cea mai merunta scrisoare de mâna, si chiaru piati'a castelului de alaturea era destul de luminata. Dêca, dupa cum se dice, cheltuiel'a va fi de trei ori mai estina decâtua a gasului, atunci se va introduce lumină electrica mai intai pe piati'a „del Domo“, apoi in totu orasului, si in fine se voru gasi imitatori si in alte tieri.

* * * *Romanul* ne aduce scirea ca se va deschide o subscriptiune pentru radicare unei statue lui Lazaru; asemene se va asediá pe mormentul poetului Bolintinéu o pétra mormentală de marmura pe care o mâna depune o corona de lauri de asupr'a numelui poetului.

* * * *Competititia*! In „Timpul“ din Bucuresti ceteri urmatorela deductiune de competenția:

In legea pentru organizarea teatrului naționalu s'a votat o dispositiune dupa care unu autoriu respinsu de comitetul teatralu sub cuventu ca pies'a lui nu este conformu regulilor estetice, pote apela la curtea de apel contra hotarirei comitetului. Eata dar judecatorii dela curte instituiti in corpu filosofic si criticiu pentru a judecă valoarea estetica a unei scrieri! Sa ne infatisiamu lucrul in practica:

Dlu X, vine cu o drama in 5 acte si in versuri la comitetu; acesta gasesce ca nu suntu consecutive caracterele, ca situatiunile dramatice suntu reu alese, ca versurile suntu reale, și pote chiaru ca punerea in scena este prea grea si prea costisitoare si refusa de a representa dram'a. Autorul superat, cumpera o hârthia timbru, platesce tax'a, tocmai unu advotatu si face apel la curte. Advotatulu pledeza la terminu si arata ca suntu bine conduse caracterele si ca dupa regulile prosodiei, versurile suntu bune, — neaperat că a fostu pătitu că sa vorbescă asiā, de-si cască-se de i se desfacuse fâlcile cându ceti-se acasa dram'a respinsa; procurorul iá conclusiuni si urmăza că curtea sa se pronuncie. Acesta se retrage si dupa deliberare, hotaresce in numele M. S. Domitoriu, ca dram'a este buna.

Din data autoriusu investescă tragedia lui cu formulă executorie: Înaintea actului se voru cetei: „Noi... din mil'a lui Dumnedieu etc.; si dupa actul alu 5-lea: dâmu putere si ordinam agentilor administrativi sa execute etc.“ Eata portarelu cu dram'a la sub-subtiore somându pe directoru si pe actori că in trei dile libere sa jocă pies'a pe teatru, căci in casulu contrariu... in casulu contrariu ce? pote sa scôte in vendiare decorurile si zestrea teatrului. — Dar' déca este divergintia de opinii in trei judecatori? Curtea trebuie atunci sa se completeze in cinci si sa mai asculte inca odata pe advotatu, pe procuror, pe autoru, si in sfersu déca curtea respinge apelulu, de siguru ca autoriusu are dreptu de recursu in cassatiune, pote pentru motivulu ca interpretarea actului de către curtea de apel a schimbatu insași natura acestui actu, a luat adeca dreptu comedie și farsa, aceea ce autorulu crede ca este o tragedie, faptu prevedutu de art. 37, alin. 5 din legea curtiei de cassatiune. Casându-se hotarirea, alta curte de apel are sa se pronuncie, prin urmare procedură se repetă pana vine, apoi la judecata cassatiunei in sectiuni unite. Dar' déca pies'a judecata prin ordinul justitiei că un'a ce a fostu găsita conf. regulelor estetice si siuerata de publicu — cum ramane cu prestigiul justitiei?

* * * *Incercare de omoru*. „Avenir d'Athènes“ scrie: „O intemplantare unică in feliulu seu a produs in dumineacă din 6 Martie o iritatiune generală in Atenă. Pre la 4 ore dupa amidi, cându-musică militara era sa intoneze pie-

sele din urma, deodata se audi o detonatiune. O fata de familia buna, fiică a oficierului Kanavatzoglou, a descarcat unu pistolu la o distanță de doi său trei pasi asupr'a oficierului Kitscho Bozzari, care nu de multu s'a fostu casatorit. Glontiulu a intrat in spina, fără inse a produce rana primejdioasă. Tineră fata la momentu a pornit spre politie si doi gendarmi au escortat-o intr'o birje inchisa pana la prefectură politiei. Domnisorul Photini — asiā se numesce — a marturisit crima cu tota sinceritatea. De presentea ea se afla intr'o odaia propria a edificiului prefecturei, unde va ramanea pana la hotarirea finală. Tineră atenienta a voit sa-si resbune pentru onorul atacatu.

* * * (Orbire.) Contele Arnim si-a perduto vedere in urmă unu focu viu de care a suferit. Exambasadorul se afla inaintea unei catastrofe care pote i va curmă amară viață. Unde au adusu aprigile persecutări ale principelui Bismarck pe multu certatul si nenorocitul diplomat.

* * * (Unu masacru intr'o moschee). Raporturi din Alecsandria vorbesc de unu masacru mare ce s'a intemplatu nu de multu intre peregrini in sănta cetate Medină. Se scie din istoria ca persii suntu siuti, adeca ei credu numai in coranu, pre cându arabii si turci credu si in invictatură lui Muhamed ce li s'a transmisu prin tradițiune, in asiā numită „Sunnah“, care e consemnată de cei patru califi dințăi, de unde au si imprumutat numele de suniti. Intre ambele partide religioare esiste o ura de doispre dieci seculi. Sunitii mai afirma, ca siuti i, cându se roga in moschea „Medsin-en-Rubavi“ (biserica profetului), unde prelanga mormintele lui Mohamed si alu ficei sele Fatime se afla si gropile celor dintăi doi califi Abubekr si Omar, blasfema memoră acestor califi. Acestu blasfemu e esprimat si intr'unu proverb persianu. Persii de căte ori incorda arculu pronuncia cuvintele: O de aru lovî sagetă acăstă inimă lui Omar!

Cu ocazia perigrinării din anul acestă se află intr'o Joie dupa amidi in moschea mai susu numita o multime de peregrini din Persia, intre cari mai multe femei si fete, si mai multi sunniti afirmau, ca au audut cum unii peregrini din Persia blasphemau memoră califilor numiti. De aci se nascu intre suniti si siuti o incaeratura săngerăsoa. Dintre cei din urma, cari erau in minoritate, au ramas multi morți in moschee. Intemplantarea acăstă regretabila a datu ansa guvernului din Persia a cere prin o nota inversiunata satisfactiune dela guvernului turcescu pentru o asemenea violare. Guvernul din urma a promis satisfactiunea ceruta si astfelui afacea si terminata.

* * * Unu mare amic alu femeilor. Republica din Africă de sudu Natalu este amenintata de o mare primejdie, de o vecinu ei, regele Zuliloru Gettwayo, are de cugetu a o navală cu ordele sele, déca nu i se va implini pofta numai decât. Acestu rege este unu adeverat tiranu pentru poporul asiā ca mai multe mii din supusii sei au trebuitu sa emigreze. Cu căteva dile mai nante, Gettwayo adresă guvernatorului acestei republici o scrisoare, in care pretinde inapoiarea tuturor femeilor si fetelor emigrate. Aceasta maiestate africana nu prea scie de gluma, de oce ce dispune de o armata de 60,000 soldati, intre cari 20,000 suntu calareti.

* * * Starea meteorologica in Europa. De cându cu inceperea primaverii astronomice, tempulu pe intregul continentu s'a aflat in stare normală si afara de Russiă nordica si Scandinavia nicairi temperatură nu a scăditu de parte sub punctul de ghiatia. De alta parte inse s'a ivit de repetitive ori fenomene naturale proprii

verei, precum vijelii, grindina, tunete si fulgere. Ploii si néua au fostu putiene si numai din 18 l. c. incóce a inceputu a plouá binisioru preste Europa de mijlocu. Acésta plóia a avutu unu fórtă bunu efectu asupr'a vegetatiunei. Venturile au batutu mai alesu dinspre sud-vestu si nord-vestu. Barometrulu a suferit u mici schimbări. Incepndu din Moscva spre nordu predomnese si acum unu geru de minus 10—20° c. In Russia de sudu si in tările despre Dunare a domnit o temperatura de vara adesea insocita de fulgere, viscole si ploii. Conformu datelor culese in dilele din urma, tempulu va continua a remané frumosu si caldu.

* * De deputatu sinodalu in cercu alu VII Zarandu, s'a alesu in locu dlui Nicolau Oncu, care a abdisu, dlu advocatul din Baia de Crisul Georgiu Secul'a.

* * Camerile legislative din România au prelungit u de nou sessiunea pâna la 5 Aprilie nou. Din diariile bucurescene transpira cu o sessiune extraordinara va ave locu in decursul lunei lui Maiu a. c.

* * Masina de scrisu. — La un'a din ultimele siedintie a societătiei de incuragiare pentru industri'a nationala din Parisu, D. Laboulaye a presentat societătiei, in numele d-lui Norris, o masina de scrisu (type-writer) a d-lui Remington, care a avutu unu fórtă mare succesu in Americ'a de cătiva ani si care e dejá destul de respandata in Anglia.

Problem'a de rezolvat este de a face sa apara caracterele diverse a alfabetului ce suntu succesivu nece sare, totu-dén'a in unu acel'a-si punctu unde se imprima, si la fie-care impresiune de a face sa mérge in linie drépta fóia de harthie la unu interval egal cu largimea unui caracteru, cá sa fie tóte asiediate in siru si sa formeze cuvinte. Din acésta resulta ca aparatulu e compusu din doué părți: unu carutu cilindricu ce duce harthia si inaintându dupa axa sea intr'unu pasiu egal cu largimea unui caracteru, de căte ori e nevoie sa apara o litera; si o a dou'a parte, care este destinata a pune in miscare caracterele. Carutu, ajunsu la finea lungimii unei linii, face sa resune unu timbru ce inșciintăza pe operatoru, care aduce carutu la positiunea sea dela inceputu, ceea ce are locu facendu-lu sa execute o miscare de rotatiune egala cu largimea unei interlinii. Dupa inșciintarea timbrului carutu pote inca inaintá putien spre a se putea fini silab'a inceputa, déca e necesaru.

A dou'a parte a aparatului este unu claviru, a cărui clape, asiediate la o adencime de 4 linii, facu sa se misce, printr'unu mecanismu de parhii si resorturi, nisce ciocane, a căroru axe de rotatiune suntu asiediate in giurulu unui cercu si forméza impreuna o suprafatia conoida. Fie-care ciocanu pórta la extremitatea sea libera unu tipu ce presinta un'a din literele alfabetului in majuscula mica, séu unu semnu ortograficu séu numericu. Cându e lovita o clapa, ciocanu se radica iute pâna la centrulu cercului axeloru ciocanelor si aduce acolo caracterulu cu care este prevedutu.

Acésta ciocnire se exercita pe o panglica neconentitu plina de cernéla ce se desfasiura intre ciocane si carutu pe care e harthia, si imprima astfelu liter'a ce presinta ciocanu.

Se luara diferite precautiuni spre a asigurá regularitatea imprimarii si a interlinielor, mersulu egalu a carutului, adeca a harthiei, etc. etc. Din tóte aceste dispositiuni abilu combine resulta ca unu operatoru, dupa trei séu patru dile de studiu, pote

trage cu acésta masina 40—50 cuvinte pe minuta, pe căndu unu scriitoru ordinaru abilu raru serie mai multu de 25—30 cuvinte. Asiá dar este o curatenie fórtă pretiosa inscriere si o promptitudine de executare, pe care mân'a scitorului nu va putea nisi odata s'o atinga, chiaru sacrificându regularitatea scrierii.

Economie.

Sibiu la diu'a de 29 Martiu 1877.

In cercurile economilor si a naturalistilor aude omulu de multe ori povestindu-se de albine; toti ómenii din aceste doué specialităti suntu in stare a spune mai multe séu mai putiene schitie din viéti'a astorul felu de insecte, si a povesti lucruri interesante despre celea dinlauntru ale cosnitiei. Concedu si marturisescu si eu ca albinele suntu celu mai interesantu soiu de vietăti dintre tóte animalele, supuse séu nesupuse, sub stapanirea omului. Art'a si planulu ce se manifesta in tóta viéti'a si activitatea loru; diligint'a si ordinea, prin carea 'si urmarescu scopulu loru in natura, contine destule motive, cá sa créda onulu, ca si in capatien'a loru este ce este.

Numele institutului nostru romanescu de creditu si economii ce se dirigéa aici in Sibiu "Albin'a", de si se exprima in numerulu singularu numai, nu credu ca va dice nimenea ca nu insemnáza si densulu din partea unu stupu intregu, cu tóte conditiunile si atributile lui de viéti'a si activitate; precum in cosnitia o multime de albine 'si aduna si elochéza avut'a loru culésa cu mare diligintia din címpulu florilor si a fructelor, astfelu si cosnit'a wertheimiana a "Albiniei" nóstre este locul unde micii nostri capitalisti 'si aduna si elochéza mai multu séu mai putieni insemnátele, inse la totu casulu meritósele loru avutii, culese cu mare sudore si cu multa diligintia din címpulu muncei loru; precum in cosnitia planulu si scopulu lucrului este de o parte inmultirea bogatiei si prosperarea societătiei in celea materiale, éra de alta parte prasirea si crearea de puteri nouse, inmultirea individilor pre címpulu muncei in interesulu bunei prosperári si progresári a genului intregu, astfelu si in institutulu nostru de creditu planulu si scopulu lucrului este de o parte inmultirea bogatiei si prosperarea societătiei in cele materiale; iéra de alta parte prin concedere de creditu sprinirea si ajutorirea puterilor actuale ale poporului, si prasirea si crearea de puteri nouse pre lângă cele actuale, adeca inmultirea individilor productivi pre címpulu muncei in interesulu prosperárei si a inaintárii genului intregu, a poporului capabilu si iubitoriu de munca.

In tempulu mai din urma ómenii, nu numai de specialitate ci camu in genere, faceau se circuleze prin clasele societătiei multe varietáti — — si dela institutulu nostru de creditu; acésta este si erá unu lucru naturalu la noi, cari cu cătu avemu mai putiene lucruri bune, cu atátu trebuie sa ne interesámu si sa ne ingrigim mai multu de densele. Art'a si planulu dupa care se sploatéza terenulu muncei, diligint'a si ordinea prin care 'si urmaresce institutulu scopurile sele, avendu totu-odata si unu óre-care caracteru speciale nationalu, suntu totu atátea momente demne de apretiuri.

Celea mai insemnate faime insece se respándeu despre acestu institutu nu erau nice decátu de natura a incánta pre omu; nu se potu asemená cu schitiele si naratiunile din viéti'a stupiloru in condiuni normale. Acestea faime cari faceau nu putien

sânge reu in cercurile sociale, se refereau mai vertosu la modalitatea economicilor ce le face acestu institutu. Se dicea ca spesela se urca prea susu, ca s'ar fi cheltuitu in anulu 1876 mai multu cá 30 de mii in administratiune; se sustiené ca statutele institutului suntu prea liberale cu privire la drepturile ce se dau directiunii si prea asupritórie fatia cu actionarii; ca in acestea statute se afla astfelii de dispositiuni cari lasa prea multe si prea largi porti deschise directiunii pentru manipulare si prea putenia influintia unui controlu seriosu, prea greoia aparate pentru ascurarea prosperitătiei si a creditului institutului: si nu putieni din cei cunoscuti cu lucrul sustieneau ca statutele nu contineau alt'a decátu drepturi pentru directiune si datorintie pentru actionari, cătu 'ti venea se credi ca la albin'a nóstra matc'a nu este nici decátu asiediata pe temelii bune si drepte si ca cosnit'a este de totu espusa si prea tare vanuita.

Dupa statute, séu mai bine cu statutele in mâna, nici decátu nu se potu combate acestea faime si varietáti, căci tóte celea amintite suntu statorite, séu mai bine disu, sustinute in cadrulu §§-loru cu negru pe alb; si din acestea are omulu destule motive tiparite cá sa recunóasca si sa créda, ca la compunerea si la modificarea statutelor respective, a fostu cu multu mai intiéltápa directiunea decátu actionarii. Se citámu numai vre-o căti'-va §§ si acestea voru fi de ajunsu cá dovada; de es. § 44, 49, 51, 55, 62; mai departe §§ 24, 29, 32; comparându-se si esaminându-se acesti §§, nu este greu nimerui a vedé ca directiunea este pré ingradita cu pré multe drepturi si folose si actionarii pré marginiti in influintia loru asupr'a institutului. Dupa acesti §§, actionarii suntu marginiti numai la rolulu de privitori si ascultatori a celor ce le dictéza, dispune si impartasiesc directiunea, ne avendu alta influintia asupr'a averei loru, decátu a impártáti in dividende restulu de profitu ce scapa prin sit'a directiunei dupa o chiamare de unu anu de dile. Iéra directiunea are dreptulu de a dispune de tóte libertátile, de a functioná dupa placu, de a-si licuidá tantieme, spese salariu si a se dotá in contracte de competintie si recompense intr'unu modu de totu capabilu de a desceptá jalusia si critica.

Este adeveratu ca ómenii nostri noviti in industria, suntu si se arata pré lacomi dupa profite mari, voiescpré cu grab'a a imbogatí, si acestu simtiu invapaiatu este periculosu. Industriasiu si economulu seriosu si cu tactu, nici odata nu trebuie se fortizeze profitulu intr'unu modu desfrenat, nici odata nu trebuie se teroriseze midilócele de producțiune, ci trebuie sa fie inteleptu si diliginte, numai sa se si acomodeze dupa ratioane si nu dupa pofta in venarea profitului. Altcum, prin fortiare desfrenata si prin terorisarea midilócelor, numai se compromite capitalulu si se ruinéza societatea.

Din mai multe consideratiuni de acestea actionarii institutului "Albin'a" se aratau cămâchniti cu ocasiunea adunárei generale care s'a tenu tu la 29 Martiu; si déca fortaréti'a de paragrafi in cari este intarita directiunea de o parte; iéra de alta parte indemnatarea directiunei de a elude orice incercári si dorintie bine motivate a actionarilor, — nu aru fi fostu asiá de neinvigibile, precum intr'adeveru s'au dovedit u ca este, mai ca erá sa se faca inceputulu pentru o mai drépta si mai ecuitala regulare. Despre acésta adunare mi-amu si propusu cá sa raportezu aci mai pre largu.

(Va urmá.)

Invitarea de prenumeratiune la „Telegrafulu Romanu“ cu „Foisióra“

pe unu patraru de anu (Aprilie-Iuniu alu anului 1877). — Pretiulu abonamentul pre $\frac{1}{4}$ de anu e:

Pentru Sibiu 1 fl. 75 cr. v. a.

Pentru Monarchia austro-unguresca 2 fl. v. a.

Pentru Romani'a si strănatate, 3 fl. v. a.

DD. abonanti suntu rugati a nu intardiá cu tramiterea prenumeratiunilor.

Adresele ne rugâmu a se scrie curat, a se pune numai post'a ultima, dara nu căte doué poste ultime, si in locu de epistole de prenumeratiune recomandâmu on. publ. avisurile postali, (**Posta-Utalvány**. — **Post-Anweisung.**) că impreunate cu spese mai putiene si că mai sigure pentru inaintarea banilor de prenumeratiune.

Editur'a „Telegrafului Romanu“ in Sibiu.

Din 22 Martiu (8 Apr.) 1877.

Metalicelo 5%	64 55
Imprumutul nationalu 5% (argintu)	68 10
Imprumutul de statu din 1860	111 —
Actiuni de banca	818 —
Actiuni de creditu	153 50
London	121 68
Obligatiuni de desdăunare Unguresci	74 50
" " Temisiorene	72 25
" " Ardeleanesci	71 50
" " Croato-slavone	—
Argintu	107 10
Galbinu	5 72
Napoleonu d'auru (poli)	9 70 1/2
Valut'a noua imperiale germana	59 80

Nr. 578/1877.

Concursu.

Devenindu vacantu postulu de notariu comunale in comun'a Cacov'a, se scrie concursu cu terminulu pâna in 13 Aprilie a. c.

Cu acestu postu suntu impreunate: o leafa anuala de 400 fl., cuartiru liberu, 20 de metri cuadrati (5 orgii) de lemn de focu, din care e a se incaldí si cancelaria, si tacsele usuate pentru lucruri private.

Domnii competitori la numitulu postu notariale au a documentá, séu o praca neintrerupta de celu putien 3 ani, séu cualificatiunea prescrisa in § 74 art. de lege XVIII din 1871.

Petitiunile si documentele timbrate, suntu a se asterne la acésta pretura pâna la terminulu prefipu.

Sabiu in 23 Martie 1877.

Dela pretur'a cercului Răsini-Seliste.

Anunciu.

In comun'a Vestemu, departare de $1\frac{1}{2}$ mile de Sibiu spre Turnu-roiu si Brasovu, drumulu principalu alu tierei, se afla de vendare, din mâna libera, o casa de materialu solidu cu boltă, mai departe cu doué pivnitie boltite, fantâna in curte, siura cu doué grajduri de zidu, gradina de legumi, si de pomi, la strad'a mare; viia si unu locu de viia, 3 jug. de pamant aratoriu, 4 jug. de livedi, tóte de clas'a I, in apropiarea satului, celu multu departare de 300 pasi. A se face intrebare la dlu proprietariu alu realitătilor si totu odata comerciantu. **Georgiu Deacu**, in Vestemu Nr. ca sei 151. 3—3

Indreptare. In regulamentul pentru seminariu, Nr. 730, Plen., publicat in suplementul "Tel. Rom.", Nr. 22 la §. 56 a ramas din erore unu punctu afara, care suna: „3. Profesorul de cantu, salariu anuala de 600 fl.“ apoi urmeaza: „3. Profesorilor de desemn...“